

မုန်ခွါသွံင်ထံးတၢ်မၤဆူင်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

BMS

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသးလၢတၢ်ကမၤကမ့ၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတဝၢကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးက အိၣ်ဘၣ်ဝဲပူၤဖျဲးဖျဲး န့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆွဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲး တက့ၢ်. တၢ်စု ဆူၣ်ခိၣ်တကး န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျိၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီတဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပူၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၤ(မ့တမ့ၢ်)ကတိၤပျံၤကတိၤဖုးနၤ, ပူၤမၤပျံၤမၤဖုးနၤ(မ့တမ့ၢ်)မၤတံာ်တၢ်နၤန့ၣ်လဲၤယုၤခူၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကရံၣ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျိၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒဲးဘၣ်. ကရံၣ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအရူၤန့ၣ်အိးထီၣ်ဖဲမ့ၢ်ဆၣ်တူၤလၢမ့ၢ်ဖိဖး (မ့ၢ်တန့ၤတူၤလၢမ့ၢ်ယဲၢ်န့ၤ), ဂီၤဉ္စးဝဝ - ၃းဝဝ န့ၣ်ရံၣ်, မဲၤစုရံၣ်ကရံၣ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအဟံၣ်ကဒုးအိးထီၣ်ခံဆဲးလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်လၢန့ၣ်သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. လိတဲစီနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ(၀၈၈-၂၉၁-၂၄၃၇)န့ၣ်လီၤ.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပူၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ထံးတၢ်မၤဆူင်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်သ့ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ပျိထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအိၣ်, တဘၣ်ဆၢတၢ်ဖဲဖဲဖးနီၤဖးအိၣ်ဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ(မ့တမ့ၢ်)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဆူကရံၣ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ(COVID-19)တၢ်ဆါအယိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖ့ၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၤ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတိၤကတူၢ်ခီဖျိပူၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၤတဂၤစိးဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်နၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပူၤဂုၤပူၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်(မ့တမ့ၢ်)သးဘၣ်တံာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒဲးလဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒိမၤဝၤဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကုလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံၤန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစီဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလိာ်ဖးလိာ် မ့တမ့ၢ် ၵဲတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတူၤမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤက့ၤလံၤဒီး ဆဲးကတီၢ်သကိးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြီဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ပူၤမူဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ်မံၤသုကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသုသးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မုန်ခွါသွံင်ထံးတၢ်မၤဆူင်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ခိၣ်အဂီၢ်

MRML

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသးလၢတၢ်ကမၤကမၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဝဲပူၤပူၤဖျဲးဖျဲး န့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆူးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲး တက့ၢ်. တၢ်စု ဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပူၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၢ(မ့တမ့ၢ်)ကတိၤပူၤကတိၤဖုးနၢ, ပူၤမၤပူၤမၤဖုးနၢ(မ့တမ့ၢ်)မၤတံၢ်တၢ်နၢန့ၣ်လဲၤယုၤခူၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနနီၣ်ကစၢ်ဒ်ဝဲဘၣ်. ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအဟံၣ်ကဒုးအိၣ်ခံဆံလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်လၢန့ၣ်သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢမဲၤရၢမိၢ်အရူၤန့ၣ်အိၣ်ထီၣ်ဖဲမုၢ်ဖိဖုးန့ၢ်(မုၢ်ယၢ်န့ၢ်)ဖဲရူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကြၢးလၢနကဘၣ်မဲၢ်ဆူးဘၣ်, နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. နတဘၣ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤဒ်နဲတဂ့ၢ်, ဒီးသ့ၣ်နီၣ်နဲထီၣ်ဘိလၢတမ့ၢ်နတၢ်ကမၢ်ဘၣ်.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပူၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုၤထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤသ့ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိၤတံၢ်ခဲ, ဟ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအီၤ, တဘၣ်ဆၢတံၢ်ဖဲဖးနီၤဖးအီၤဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ(မ့တမ့ၢ်)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအယိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖ့ၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိၣ်ပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၢ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံၢ်ကတူၢ်ခီဖျိပူၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၢတဂၤစိးဒီးတၢ်ကိၤတံၢ်ခဲဘၣ်နၢ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပူၤဂုၢ်ပူၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်(မ့တမ့ၢ်)သးဘၣ်တံၢ်တၢ်ဒိၣ်ခိၣ်ကလဲာ်တုၤဒ်လဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၣ်ဒိမၤဝါဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကုၤလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံၤန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစိာ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလိာ်ဖးလိာ် မ့တမ့ၢ် ၵဲတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤက့ၤလံၤဒီး ဆဲးကတိၤသကိးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြီဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူၤဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ်မိၣ်သ့ကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူၤဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသ့သးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မုၢ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကၤဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

MLO

- ခီဖျိလၢ(COVID-19) အယိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသးလၢတၢ်ကမၤကမၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတၢ်ကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဝဲပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးန့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆွဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲး တက့ၢ် . တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ (မ့တမ့ၢ်) နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပူၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၤ (မ့တမ့ၢ်) ကတိၤပူၤကတိၤဖုးနၤ, ပူၤမၤပူၤမၤဖုးနၤ (မ့တမ့ၢ်) မၤတံာ်တၢ်နၤန့ၣ်လဲၤယုၤခူၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညိပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိာ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနဂီၢ်ကစၢ်ဒဲးဘၣ်. ကညိပိာ်မုၢ်ကရၢအဟံၣ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ခံဆဲးလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်လၢနံၤသီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲၤလးအူကညိပိာ်မုၢ်ကရၢအူန့ၣ်အိၣ်ထီၣ်မုၢ်ဆၣ်တုၤမုၢ်ဖိဖးနံၤ (မုၢ်တနံၤတုၤမုၢ်ယံးနံၤ) ဖဲဂီၤ ၀၉:၀၀-၃:၀၀န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကြၢးလၢနကဘၣ်မၢ်ဆုးဘၣ်, နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. နတဘၣ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤဒဲးနဲတဂ့ၤ, ဒီးသ့ၣ်နီၣ်နဲထီၣ်ဘိလၢတမ့ၢ်နတၢ်ကမၢ်ဘၣ်.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပူၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သွံၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤသ့ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိတၢ်ခဲ, ဟ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအီၤ, တဘၣ်ဆၢတံာ်ဝဲၣ်ဖးနီၤဖးအီၤဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဆူကညိပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအယိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖျၢ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၤ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံာ်ကတူၢ်ခီဖျိပူၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ (မ့တမ့ၢ်) နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၤတဂၤဖိဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်နၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပူၤဂုာ်ပူၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်လိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ် (မ့တမ့ၢ်) သးဘၣ်တံာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒဲးလဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနဂီၢ်ဒိမၤဝါဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့ၤလိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံၤန့ၣ်, ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလံာ်ဖးလံာ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမုၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤက့ၤလဲၤဒီး ဆဲးကတီၤသကိးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြီဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ်မံၤသ့ၣ်ကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသ့ၣ်သးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မုန်ခွါသွံ့ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကၤဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သိၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

Tak

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသးလၢတၢ်ကမၤမၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတၢ်ကတိၤအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဝဲပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးန့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲးတက့ၢ်. တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီတဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ (မ့တမ့ၢ်) နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပုၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၤ (မ့တမ့ၢ်) ကတိၤပျံၤကတိၤဖုးနၤ, ပုၤမၤပျံၤမၤဖုးနၤ (မ့တမ့ၢ်) မၤတံာ်တၢ်နၤန့ၣ်လဲၤလ့တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ. တၢ်ထီၣ်ခါမုၢ်ခွါသွံ့ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးကမံးတံာ်(SGBVC) မ့တမ့ၢ် မူၤစလ့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒဲးဘၣ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်အံၤတၢ်ကဟံၣ်အီၤလၢတၢ်ခူသ့ၣ်ဒီးတအိၣ်ဒီးအဘူးအလဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပုၤတၢ်ဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိၤတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအီၤ, တဘၣ်ဆၢတံာ်ပာ်ဖးနီၤဖးအီၤဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ, တၢ်ထီၣ်ခါမုၢ်ခွါသွံ့ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးကမံးတံာ်(SGBVC) မ့တမ့ၢ် မူၤစလ့ၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ(COVID-19)တၢ်ဆါအယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖုၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၤ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံာ်ကတူၢ်ခီဖျိပုၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ (မ့တမ့ၢ်) နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၤတၢ်ဂီၤဒီးတၢ်ကိၤတၢ်ခဲဘၣ်နၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိၤဒီးပုၤဂုၢ်ပုၤဂၤတအိၣ် ဒီးတၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ် (မ့တမ့ၢ်) သးဘၣ်တံာ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒုၣ်လဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒီးမၤဝါဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့ၢ်လိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစီၢ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလံာ်ဖးလံာ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤက့ၤလံၤဒီး ဆဲးကတီၤသကိးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ခါန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြီဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူၤဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ်မံသ့ကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူၤဒါတၢ်ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲး ဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသုသးတၢ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မုန်ခွါသွံင်ထံးတၢ်မၤဆူင်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကၤဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်

THI

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသးလၢတၢ်ကမၤကမၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဝဲပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးန့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆဲးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲးတက့ၢ်. တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပုၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၢ(မ့တမ့ၢ်)ကတိၤပျံၤကတိၤပုးနၢ, ပုၤမၤပျံၤမၤပုးနၢ(မ့တမ့ၢ်)မၤတၢ်တၢ်နၢန့ၣ်လဲၤယုထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနနီၣ်ကစၢ်ဒ်ဝဲဘၣ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တဖၣ်အံၤတၢ်ကဟံၣ်အိၣ်လၢတၢ်စုဆူၣ် ဒီးတအိၣ်ဒီးအဘူးအလဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်သ့ၣ်ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိၤတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအိၣ်, တဘၣ်ဆၢတၢ်တၢ်ဖးနီၤဖးအိၣ်ဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ(မ့တမ့ၢ်)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖ့ၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၢ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတိၤကတူၢ်ခီဖျိပုၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၢတဂၤဒီးတၢ်ကိၤတၢ်ခဲဘၣ်နၢ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပုၤဂုၢ်ပုၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်(မ့တမ့ၢ်)သးဘၣ်တၢ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်တုၤဒၣ်လဲၣ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၣ်ဒိမၤတၢ်ဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ၢ်လိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖိခိၣ်လံၤန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစိာ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလိာ်ဖးလဲာ် မ့တမ့ၢ် ၵဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမ့ၢ်ဟံၣ်ပူၤယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤက့ၤလဲၤဒီး ဆဲးကတိၤသကိးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြိဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ်မိၣ်သ့ကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသ့သးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မုန်ခွါသွံင်ထံးတၢ်မၤဆူင်မၤစိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခိၣ်သ့ၣ်-တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤခီဖျိတၢ်ကလုာ်သီၣ်ခိၣ်အဂီၢ်

BDY

- ခီဖျိလၢ (COVID-19) အယိဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ကတိၤပူၤကတိၤဖျဲးသး လၢတၢ်ကမၤကမ့ၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤလီၤတၢ်ဒ်သိးနဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးနပူၤတဝၢကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဝဲပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးန့ၣ်တက့ၢ်. ဟးဆူးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးကိးကလုာ်ဒဲးတက့ၢ်. တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂီၢ်နီတဘျီဘၣ်.
- နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢနဂီၢ်ဖဲနဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယၢၤ, နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပုၤမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးနၢ(မ့တမ့ၢ်)ကတိၤပျံၤကတိၤဖုးနၢ, ပုၤမၤပျံၤမၤဖုးနၢ(မ့တမ့ၢ်)မၤတံၢ်တၢ်နၢန့ၣ်လဲၤယုထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢနကဘၣ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢနနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဘၣ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တဖၣ်အံၤတၢ်ကဟံၣ်အိၣ်လၢတၢ်စုဆူၣ် ဒီးတအိၣ်ဒီးအဘူးအလဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဒိကန့ၣ်ဒီးဆုၢ်ခီ** - ပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဒီးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်သ့ၣ်ခီဖျိနဒိကန့ၣ်အတၢ်ကိၤတၢ်ခဲ, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်မၤစၢၤအိၣ်, တဘၣ်ဆၢတၢ်တၢ်ဖးနီၤဖးအိၣ်ဘၣ်, ဆုၢ်ခီအဝဲသ့ၣ်ဆူကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ(မ့တမ့ၢ်)တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤခီဖျိလၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးဖှၣ်ဆၢလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးတၢ်ဒုးယၢ်နၢ, တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကတံၢ်ကတူၢ်ခီဖျိပုၤအိၣ်အါဂၤလၢဟံၣ်ပူၤ(မ့တမ့ၢ်)နတူၢ်ဘၣ်ဒ်သိးနဘၣ်အိၣ်ထဲနၢတဂၤဒီးတၢ်ကိၤတၢ်ခဲဘၣ်နၢ, ခီဖျိလၢတၢ်ဆဲးကျိးဒီးပုၤဂုၢ်ပုၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤနသးလၢနသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်(မ့တမ့ၢ်)သးဘၣ်တံၢ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်တုၤဒၣ်လဲာ်နဆိကမိၣ်လၢနနီၢ်ဒိမၤတၢ်ဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့လိာ်သးလၢတၢ်အံၤအဖီခိၣ်လံန့ၣ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစီၢ်ဖိ (ဘါထုကဖၣ်တၢ်, ဖးလိာ်ဖးလိာ် မ့တမ့ၢ် ဂဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတမံၤမံၤ) ဒီးတုၤမ့ၢ်ဟံၣ်ပူၤယိဖိတဖၣ်အသးခုၣ်လီၤက့ၤလဲၤဒီး ဆဲးကတိၤသကိးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တခါန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ.
- ဖဲလၢတၢ်တြိဆၢ (COVID-19) တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သးအံၤအကတီၢ်, ဟံၣ်ယိမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကအါထီၣ်ဝဲအဖီခိၣ်မိၣ်သ့ကဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဖိယိဖိကိးဂၤဒဲးဒီးမၤစၢၤလိာ်သကိးသ့သးတဂၤဘၣ်တဂၤန့ၣ်တက့ၢ်.